

**"ენერგოეფექტურობის
ცენტრის"
ყოველკვირეული
საინფორმაციო
ბიულეტენი**

N 34, 2023

სარჩევი

ნავთობი და გაზი	2
რუსეთიდან გაზის იმპორტი 155%-ით გაიზარდა, აზერბაიჯანიდან - შემცირდა.....	2
ყაზახეთმა შესაძლოა, ნავთობექსპორტის მარშრუტი შეცვალოს - ბაქო-თბილისი ჯეიჰანის როლი კიდევ უფრო იკვეთება	2
ელექტროენერგეტიკა.....	3
7 თვეში საქართველოდან \$80 მლნ ღირებულების ელექტროენერჯის ექსპორტი განხორციელდა	3
“თელასმა“ წელს 6,8%-ით მეტი ელექტროენერჯია გაანაწილა.....	3
განახლებადი ენერჯია და ენერგოეფექტურობა.....	4
გიორგი ფანგანი: სემეკს მსოფლიო მნიშვნელობის ენერგეტიკული ფორუმის საქართველოში ჩატარების უფლება მიენიჭა.....	4
სუფთა, მდგრადი საწვავი დამზადებული "გაიშვიათებული ჰაერისგან" და პლასტმასის ნარჩენებისგან.....	5
კლიმატის ცვლილება.....	5
ექსპერტები გვაფრთხილებენ, რომ კლიმატის კრიზისი უკვე აქ არის, რადგან ზაფხულის კატასტროფების შედეგად დალუპულთა რიცხვი იზრდება	5
რატომ ძლიერდება სითბური ტალღები?	6
ღონისძიებები	6

ნავთობი და გაზი

რუსეთიდან გაზის იმპორტი 155%-ით გაიზარდა, აზერბაიჯანიდან - შემცირდა

2023 წლის იანვარ-ივლისში საქართველოში გაზის იმპორტი წლიურად 18%-ით გაიზარდა. საქსტატის მონაცემებით, თუ მიმდინარე გასული წლის 7 თვეში ქვეყანამ 237.331 მლნ დოლარის ღირებულების გაზი იყიდა, წელს იმპორტირებული ბუნებრივი აირის მოცულობამ 280.423 მლნ დოლარი შეადგინა.

აღსანიშნავია, რომ საქართველო გაზს მხოლოდ 2 ქვეყნიდან - რუსეთიდან და აზერბაიჯანიდან ყიდულობს. საქსტატის მონაცემებით, წელს რუსეთიდან იმპორტი 154.6%-ით გაიზარდა, აზერბაიჯანიდან კი 4%-ით შემცირდა. უფრო კონკრეტულად, მიმდინარე წლის იანვარ-ივლისში საქართველომ რუსეთში 83.541 მლნ დოლარის ღირებულების გაზი იყიდა, წინა წლის ანალოგიურ პერიოდში კი მხოლოდ 32.809 მლნ დოლარის. რაც შეეხება აზერბაიჯანს, აქ იმპორტი 204.522 მლნ დოლარიდან 196.881 მლნ დოლარამდე შემცირდა.

მიუხედავად რუსეთიდან ზრდისა, საქართველოსთვის ბუნებრივი აირის მთავარი მიმწოდებელი კვლავ აზერბაიჯანი რჩება. მას მთლიან იმპორტში 70.2% უკავია. თუმცა გასულ წელს ეს მაჩვენებელი 86%-ს შეადგენდა.

რა გახდა აზერბაიჯანიდან გაზის იმპორტის შემცირებისა და რუსეთიდან ასეთი მაღალი ზრდის მიზეზი, ამასთან დაკავშირებით „ბიზნესპრესნიუსი“ მუშაობს და ოფიციალური სტრუქტურების კომენტარს პასუხის მიღებისთანავე შემოგთავაზებთ.

წყარო: bpn.ge - <https://cutt.ly/IwkudZOn>

ყაზახეთმა შესაძლოა, ნავთობექსპორტის მარშრუტი შეცვალოს - ბაქო-თბილისი ჯეიჰანის როლი კიდევ უფრო იკვეთება

შავ ზღვაში სიტუაციის გაუარესების შემთხვევაში, ყაზახეთმა ნავთობის ექსპორტი ნოვოროსიისკის ნაცვლად, შესაძლოა, ლენინგრადის ოლქში, ბალტიისპირეთის პორტ უსტ-ლუგაში გადაიტანოს. ამის შესახებ სახელმწიფო კომპანია „ყაზტრანსოილის“ გენერალური დირექტორის მოადგილე ერიკ საგიევმა განაცხადა, რასაც Reuters ავრცელებს.

აგვისტოს დასაწყისში უკრაინის ორი უპილოტო კატერის შეტევის შემდეგ ნოვოროსიისკის პორტში გემების გადაადგილება დროებით აიკრძალა.

აპრილში გაზეთი, „კომერსანტი“ წერდა, რომ ყაზახეთის ეროვნული საზღვაო გადამზიდავი, „ყაზმორტრანსფლოტი“ რუსეთის გვერდის ავლით და აზერბაიჯანის გავლით ნავთობის ექსპორტისთვის კასპიის ფლოტის, თითქმის, გაორმაგებას გეგმავს.

ამჟამად მთავარი ალტერნატიული მარშრუტი ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენია, რომლითაც ყაზახური ნავთობი კასპიის ზღვის გავლით ტრანსპორტირდება. იმის მიუხედავად, რომ ეს მარშრუტი ყაზახეთს ტონა ნავთობზე 100 დოლარი, რუსული მიმართულება კი მხოლოდ 38,4 დოლარი უჯდება, ქვეყანა ბოქ-ის მილსადენს მთავარ ალტერნატივად მაინც განიხილავს.

ამჟამად ყაზახეთის ნავთობის 80% ორი რუსული მარშრუტით გადის ექსპორტზე. ეს არის კასპიის კონსორციუმის მილსადენი ნოვოროსიისკის პორტამდე და ატირაუ-სამარას მილსადენი პორტ უსტ-ლუგამდე. პირველი მარშრუტით გასულ წელს 52,2 მლნ ტონა, მეორის გავლით კი 8,4 მლნ ტონა ყაზახური ნავთობი გადაიქაჩა. რუსეთის ტერიტორიაზე

კასპიის მილსადენის კონსორციუმის მიწოდება რემონტის გამო არაერთხელ შეჩერდა, რის შემდეგაც ყაზახეთის ხელისუფლებამ ალტერნატიული მარშრუტების ძებნა დაიწყო.

წყარო: bpn.ge - <https://cutt.ly/JwkudOeF>

ელექტროენერგეტიკა

7 თვეში საქართველოდან \$80 მლნ ღირებულების ელექტროენერგიის ექსპორტი განხორციელდა

2023 წლის 7 თვეში საქართველომ რეკორდული მოცულობის ელექტროენერგიის ექსპორტი განხორციელა. იანვარ-ივლისში ჯამში 1 140.7 მლნ კვტ.სთ-ის მოცულობის ელექტროენერგია გაყიდა ქვეყანამ, მაშინ როცა 2022 წელს [წლიურად] ეს მაჩვენებელი 971.1 მლნ კვტ.სთ იყო.

2023 წლის იანვარ-ივლისში ელექტროენერგიის ექსპორტიდან ქვეყანამ 80.1 მლნ დოლარი მიიღო, რაც თითქმის 24%-ით მეტია გასული წლის შესაბამის პერიოდზე. აქედან 71 მლნ დოლარამდე ღირებულების ელექტროენერგია საქართველომ თურქეთში გაყიდა, ანუ 10 მლნ დოლარით მეტი 2022 წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით. ჯამში საქართველოდან თურქეთში 975,91 მლნ კვტსთ-ის მოცულობის ელექტროენერგია ექსპორტირებული, რაც მთლიანი ექსპორტის 85%-ს შეადგენს.

ასევე 5 მლნ დოლარამდე გაზარდა საქართველომ აზერბაიჯანში ელექტროენერგიის ექსპორტისგან მიღებული შემოსავალი. აზერბაიჯანში ექსპორტირებული ელექტროენერგიის მოცულობა 86,16 მლნ კვტსთ შეადგენს.

მთავრობამ ელექტროენერგიის ექსპორტის საპროგნოზო მაჩვენებელი თითქმის 400 მლნ კვტსთ-ით გაზარდა. კერძოდ, 2023 წლის აპრილში მთავრობა ელექტროენერგიის ექსპორტს ივლისის ჩათვლით პროგნოზირებდა და ელოდა, რომ ჯამურად 1001,9 მლნ კვტსთ-ს მიაღწევდა.

18 აგვისტოს კი ეკონომიკის მინისტრის ლევან დავითაშვილის ბრძანებაში ცვლილება შევიდა და ექსპორტის წლიური მაჩვენებელი 2023 წელს 1404,3 მლნ კვტსთ-მდე გაიზარდა. მთავრობის პროგნოზით, წელს ელექტროენერგიის ექსპორტი აგვისტომდე გაგრძელდება.

წყარო: bfm.ge - <https://cutt.ly/CwkuaCDo>

“თელასმა“ წელს 6,8%-ით მეტი ელექტროენერგია გაანაწილა

2023 წლის პირველ ნახევარში კომპანია „თელასმა“ 1,706 მილიარდი კვტ. სთ ელექტროენერგია გაანაწილა, რაც 6,8% (109 მილიონი კვტ.სთ-ით) აღემატება 2022 წლის ამავე პერიოდში განაწილებული ელექტროენერგიის მოცულობას.

კომპანიის ცნობით, აღნიშნული მატება ქვეყანაში ეკონომიკური აქტივობის და ახალი აბონენტთა რაოდენობის ზრდამ განაპირობა. „თელასის“ აბონენტთა რაოდენობა 2023 წლის ივნისის თვის მდგომარეობით 2022 წლის ამავე პერიოდთან შედარებით 3,3%-ით (23,7 ათასი აბონენტი) გაიზარდა და 738,5 ათასი აბონენტი შეადგინა, საიდანაც 662,8 ათასი - ფიზიკური პირია, ხოლო 75,7 ათასი – იურიდიული პირი.

2023 წლის ექვსი თვის მონაცემებით, კომპანიის ელექტროგადამცემი ხაზების საერთო სიგრძემ 6 763 კმ შეადგინა, რაც 3,8%-ით (250 კმ-ით) აღემატება 2022 წლის ექვსი თვის მაჩვენებელს (6 513 კმ).

კომპანიის ელექტროგადამცემი ხაზების საერთო სიგრძე ქსელის განვითარების, რეკონსტრუქციის და მოდერნიზების სამუშაოების ჩატარების შედეგად გაიზარდა.

წყარო: energynews.ge - <https://cutt.ly/7wkuspPS>

განახლებადი ენერჯია და ენერგოეფექტურობა

გიორგი ფანგანი: სემეკს მსოფლიო მნიშვნელობის ენერგეტიკული ფორუმის საქართველოში ჩატარების უფლება მიენიჭა

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიას (სემეკ) უმსხვილესი ენერგეტიკული ფორუმის საქართველოში ჩატარების უფლება მიენიჭა. მსოფლიო მნიშვნელობის ღონისძიებას სემეკი 2026 წელს უმასპინძლებს. პერუში, ქ. ლიმაში გამართულ ენერგეტიკის რეგულირების მე-8 მსოფლიო ფორუმზე სემეკის წევრმა, გიორგი ფანგანმა ფორუმის მასპინძლობის შესახებ პრეზენტაცია და საინფორმაციო რგოლი წარადგინა, რომელსაც სხვადასხვა ქვეყნის ენერგეტიკის სექტორის მაღალი რანგის დელეგატებმა უმაღლესი შეფასება მისცეს. ფორუმს ესწრებოდა სემეკის თავმჯდომარე, დავით ნარმანია.

გიორგი ფანგანმა სიტყვით გამოსვლისას ფორუმის მონაწილეებს საქართველოში დაგეგმილი ღონისძიების ძირითადი მიმართულებები გააცნო. მან ასევე ყურადღება გაამახვილა ენერგორესურსების დივერსიფიკაციასა და მწვანე ენერჯის განვითარების მნიშვნელობაზე.

„მაღალი კონკურენციის პირობებში, სემეკს მსოფლიო მნიშვნელობის ენერგეტიკული ფორუმის საქართველოში ჩატარების უფლება მიენიჭა, რაც არის არა მხოლოდ სემეკის, არამედ საქართველოს ენერგეტიკული სექტორის დიდი გამარჯვება და სემეკის, როგორც წარმატებული მარეგულირებელი უწყების აღიარება მსოფლიო მასშტაბით. მარეგულირებელ ორგანოებსა და ენერგეტიკის პოლიტიკის განმსაზღვრელ უწყებებს გადამწყვეტი როლი ენიჭებათ სამართლიანი მიდგომების, კონკურენციის, ინოვაციების ხელშეწყობისა და ენერგეტიკის მდგრადობის სტანდარტების დანერგვაში. შესაბამისად, ყველა ძირითადი მოთამაშის ეფექტური თანამშრომლობა, ცოდნისა და საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარება უაღრესად მნიშვნელოვანია, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ქვეყნების ენერგეტიკული მიმართულებების მუდმივი განვითარება“, - აღნიშნა გიორგი ფანგანმა.

2026 წელს, ქ. თბილისს ენერგეტიკის რეგულირების მსოფლიო ფორუმის ფარგლებში 1000-ზე მეტი მაღალი რანგის დელეგატი ეწვევა. კერძოდ, რიგით მეცხრე მსოფლიო ენერგეტიკულ ფორუმში მონაწილეობას მიიღებენ 40-მდე ქვეყნის წარმომადგენელი, ენერგეტიკული გაერთიანების, ასოციაციების წევრი ქვეყნები, სამთავრობო უწყებების, ენერგეტიკული და დონორი ორგანიზაციების პირველი პირები. ფორუმზე იმსჯელებენ მსოფლიო მასშტაბით ენერგეტიკის სექტორში არსებულ მდგომარეობასა და გამოწვევებზე, საინვესტიციო საკითხებსა და განახლებადი ენერჯის როლზე მდგრადი

ენერგეტიკის განვითარებაში. ფორუმზე მთავარი თემა იქნება საქართველოს ენერგეტიკული პოტენციალი და საინვესტიციო გარემო.

ენერგეტიკის მარეგულირებელთა საერთაშორისო კონფედერაციის ეგიდით (ICER), ენერგეტიკის რეგულირების მსოფლიო ფორუმი 2000 წლიდან, ყოველ 3 წელიწადში ერთხელ იმართება. სხვადასხვა ორგანიზაციასთან ერთად ICER-ის წევრები არიან: ევროპის ენერგეტიკის მარეგულირებელთა საბჭო (CEER), აშშ-ს კომუნალური სამსახურების მარეგულირებელი კომისიების ასოციაცია (NARUC), ენერგეტიკის მარეგულირებელთა რეგიონული ასოციაცია (ERRA).

წყარო: bfm.ge - <https://cutt.ly/lwkusbt4>

სუფთა, მდგრადი საწვავი დამზადებული "გაიშვიათებული ჰაერისგან" და პლასტმასის ნარჩენებისგან

კემბრიჯის უნივერსიტეტის მკვლევარებმა შეიმუშავეს მზის ენერგიაზე მომუშავე რეაქტორი, რომელიც ჩაჭერილ CO₂-ს და პლასტმასის ნარჩენებს მდგრად საწვავად და სხვა ფასეულ ქიმიურ პროდუქტად გარდაქმნის. ტესტებში CO₂ გარდაქმნეს სინთეზ-გაზად, მდგრადი თხევადი საწვავის ძირითად სამშენებლო ბლოკად, ხოლო პლასტმასის ბოთლები გარდაიქმნა გლიკოლის მჟავად, რომელიც ფართოდ გამოიყენება კოსმეტიკურ ინდუსტრიაში.

თუმცა, მზის საწვავის ტექნოლოგიის ადრინდელი ტესტებისგან განსხვავებით, გუნდმა CO₂ მიიღო რეალური წყაროებიდან - როგორცაა სამრეწველო გამონაბოლქვი ან თავად ჰაერი. მკვლევარებმა შეძლეს CO₂-ის ჩაჭერა და კონცენტრირება და მისი გადაქცევა მდგრად საწვავად.

მიუხედავად იმისა, რომ ამ ტექნოლოგიის სამრეწველო მასშტაბით გამოყენებამდე მისი გაუმჯობესებაა საჭირო, შედეგები, რომელიც გამოქვეყნდა ჟურნალში Joule, წარმოადგენს კიდევ ერთ მნიშვნელოვან ნაბიჯს ეკონომიკისთვის სუფთა საწვავის წარმოებისკენ, ეკოლოგიურად დამანგრეველი ნავთობისა და გაზის მოპოვების გარეშე.

წყარო: sciencedaily.com - <https://www.sciencedaily.com/releases/2023/06/230619120149.htm>

კლიმატის ცვლილება

ექსპერტები გვაფრთხილებენ, რომ კლიმატის კრიზისი უკვე აქ არის, რადგან ზაფხულის კატასტროფების შედეგად დაღუპულთა რიცხვი იზრდება

ექსტრემალური ამინდის თავბრუდამხვევი ტემპი ამ ზაფხულს კიდევ ერთხელ ახსენებს მსოფლიოს, თუ რა საფრთხე გვემუქრება, თუ არ გაკეთდება ბევრად მეტი - და სწრაფად - რათა შემცირდეს ნახშირორჟანგის გლობალური ემისიები და გაძლიერდეს დაცვა კლიმატის კრიზისის შედეგებისგან. ძლიერმა სიცხემ, კოკისპირულმა ნალექმა და ტყის მძვინვარე ხანძრებმა შეძრა თემები მთელს მსოფლიოში ბოლო დღეებში, ზაფხულის ფონზე, რომელიც უკვე გაჯერებულია რეკორდული სიცხით და ნალექებით.

განუწყვეტელმა წვიმებმა გამოიწვია წყალდიდობები და მეწყერები ჩრდილოეთ ინდოეთში, რის გამოც ივლისიდან მოყოლებული თითქმის 100 ადამიანი დაიღუპა, მათ შორის 60-ზე მეტი დაიღუპა მხოლოდ გასულ კვირაში. წყალდიდობა - რომელმაც გადახსნა სახლები, აიძულა ათასობით ადამიანი ევაკუირებულიყო და ათეულობით ადამიანი მოემწყვდა პოპულარულ ტაძარში, რომელიც ახლა ტალახშია ჩაფლული - მოხდა მხოლოდ რამდენიმე კვირის შემდეგ, რაც სიცხის ტალღამ გამოიწვია ქვეყანაში თითქმის 170 ადამიანის დაღუპვა.

ივლისის ბოლოდან მოყოლებული, აღმოსავლეთ აზიის დიდ ნაწილს დაატყდა ხანგრძლივი ნალექი მას შემდეგ, რაც არა ერთი, არა ორი, არამედ სამი ტაიფუნი განვითარდა აღმოსავლეთ ჩინეთის ზღვაში ან მის მახლობლად. ამ ქარიშხალმა გამოწვია მინიმუმ 62 ადამიანის დაღუპვა ჩინეთში, მინიმუმ 47-ის სამხრეთ კორეაში და ათობით სხვა ფილიპინებში, სადაც 26 ადამიანი დაიხრჩო ივლისის ბოლოს, ბორანის ჩაძირვის შემდეგ.

წყარო: eceee.org - <https://cutt.ly/3wkusZ38>

რატომ ძლიერდება სითბური ტალღები?

სიცხე მთელ მსოფლიოში რეკორდებს ხსნის, ჩინეთში ფიქსირდება ისტორიაში ყველაზე მაღალი ტემპერატურა, სიცხის შესახებ რეკომენდაციები გაიცემა შეერთებული შტატების უზარმაზარ ნაწილზე, ხოლო ევროპაში სასტიკი სითბური ტალღაა, რომელიც მოსალოდნელია გაუარესდეს.

ევროპაში თბურმა ტალღამ - სახელად „ცერბერუსმა“ - გამოიწვია დაღლილობის პირობები, ხოლო ახალმა ანტიციკლონმა - სახელად „ქარონმა“, ბერძნული მითოლოგიის სხვა პერსონაჟის მიხედვით - კიდევ უფრო დიდი საფრთხე შეუქმნა ადამიანების ჯანმრთელობას საბერძნეთში, ესპანეთსა და იტალიაში.

“ჩვენ უნდა მოვემზადოთ ძლიერი სიცხისთვის, რომელიც დღითი დღე მოიცავს მთელ ქვეყანას”, - თქვა კვირას იტალიის ამინდის საინფორმაციო სამსახურმა Meteo.it.

ელ-ნინოს ამინდის ახალი რეჟიმის და კლიმატის შემცვლელი ემისიების კომბინაცია უახლოეს წლებში გლობალურ ტემპერატურას „შეუცნობ ტერიტორიაზე“ გადაიყვანს, აცხადებენ მეცნიერები.

წყარო: eceee.org - <https://cutt.ly/iwkus8sP>

ღონისძიებები

[მე-16 საერთაშორისო კონფერენცია "ენერგეტიკა და კლიმატის ცვლილება"](#)

[მწვანე ენერჯის ინვესტირების მე-10 ფორუმი](#)

თარიღი: 11-13 ოქტომბერი, 2023

ადგილი: ათენი, საბერძნეთი

[მე-5 საერთაშორისო კონფერენცია - განახლებადი ენერჯია, რესურსები და მდგრადი](#)

[ტექნოლოგიები](#)

თარიღი: 13-14 ნოემბერი, 2023

ადგილი: სასტუმრო მილენიუმი, პარიზი, საფრანგეთი

კონფერენცია- ნულოვანი ნახშირბადის მრეწველობა 2023

თარიღი: 15–16 ნოემბერი, 2023

ორგანიზატორი: ევროსაბჭო ენერგოეფექტური ეკონომიკისთვის (ECEEE)

ადგილი: ჯერ არ არის განსაზღვრული

Behave 2023 - მე-7 ევროპული კონფერენცია ქცევისა და ენერგოეფექტურობის შესახებ

თარიღი: 28–29 ნოემბერი, 2023

ორგანიზატორი: EuropeanEnergyNetwork (EnR)

ადგილი: მასტრიხტი, ნიდერლანდები

